

Data: 7.10.2024

Dotyczy: [Rzeczpospolita](#)

CZY MOŻNA PODWAŻYĆ WPIS DO KRAJOWEGO REJESTRU SĄDOWEGO?

Można obalić domniemanie prawdziwości deklaratoryjnego wpisu do rejestru przedsiębiorców. Skarżący ma prawo przedstawić dowody mogące wskazywać na odmienne wnioski od tych wynikających z danych rejestrowych, co obliuguje sąd do ich dokładnej analizy.

Tak m.in. stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z 30 listopada 2023 r. (III CZ 299/23).

STAN FAKTYCZNY

W sprawie toczącej się przed Sądem Apelacyjnym w Szczecinie z powództwa D. sp. z o.o. przeciwko A. S.A., z udziałem interwenienta ubocznego L. S.A., doszło do sytuacji, w której kluczową rolę odgrywała kwestia prawidłowej reprezentacji interwenienta. W toku postępowania przed sądem apelacyjnym pełnomocnictwo interwenienta ubocznego zostało zakwestionowane, ponieważ pojawiły się wątpliwości co do osoby prezesa zarządu L. S.A. oraz reprezentującego go pełnomocnika. Sąd apelacyjny odmówił dopuszczenia do postępowania J.S., który podawał się za prezesa zarządu, oraz adwokat B.W., która działała jako jego pełnomocnik, uznając, że przedstawione przez nich dokumenty nie wystarczająco obalają domniemanie wynikające z wpisu w Krajowym Rejestrze Sądowym (KRS).

Tym samym, sąd podtrzymał wcześniejszy stan rejestracyjny, uznając, że to osoby wpisane do KRS (P.S. i D.D.) są uprawnione do reprezentacji spółki. W konsekwencji odrzucono skargę kasacyjną interwenienta, gdyż uznano, że pełnomocnictwo złożone przez adwokat B.W. nie było prawidłowe. Interwenient wniósł zażalenie, kwestionując decyzję sądu i zarzucając mu naruszenie przepisów dotyczących postępowania dowodowego oraz zasad reprezentacji. Sprawa dotyczyła również tego, czy sąd mógł oprzeć się wyłącznie na danych z rejestru, pomijając dodatkowe dokumenty złożone przez interwenienta.

UZASADNIENIE SĄDU

Sąd Najwyższy, rozpoznając zażalenie, uchylił zaskarżone postanowienie sądu apelacyjnego, wskazując, że ten ostatni nie wziął pod uwagę zasady, iż wpis w KRS ma charakter deklaratoryjny, a nie konstytutywny. Oznacza to, że wpis nie kreuje stanu prawnego, a jedynie potwierdza istniejący już stan rzeczy. Domniemanie prawdziwości wpisu może zatem zostać obalone, jeśli strona przedstawi wiarygodne dowody na to, że rzeczywisty stan rzeczy różni się od stanu zapisanego w rejestrze.

Sąd Najwyższy zauważył, że sąd apelacyjny nie dokonał pełnej analizy przedłożonych dokumentów, co stanowiło naruszenie proceduralne. Odmowa uznania pełnomocnictwa adwokat B.W. i wykluczenie J.S., podającego się za prezesa zarządu, były wynikiem niepełnej oceny dowodów. Sąd Najwyższy uznał, że sąd niższej instancji powinien przeprowadzić postępowanie dowodowe mające na celu ustalenie rzeczywistego składu zarządu L. S.A., zamiast opierać się wyłącznie na danych rejestrowych.

ZDANIEM AUTORA

Orzeczenie Sądu Najwyższego ma istotne znaczenie dla praktyki obrotu prawnego, zwłaszcza w kontekście reprezentacji spółek i zarządzania ich strukturami korporacyjnymi. Podkreśla ono, że wpis w KRS, mimo że cieszy się domniemaniem prawdziwości, nie ma charakteru absolutnego. W sytuacjach, w których istnieją uzasadnione wątpliwości co do zgodności stanu rejestrowego ze stanem faktycznym, sąd ma obowiązek przeprowadzić szczegółową analizę dowodową.

Szczególnie istotne jest to w sprawach dotyczących spółek z rozproszonym akcjonariatem, gdzie mogą występować konkurencyjne zarządy, wywodzące swoje umocowanie od różnych grup akcjonariuszy. Kwestie reprezentacji i legitymacji zarządu w takich spółkach mogą mieć kluczowe znaczenie dla ich funkcjonowania, zwłaszcza w kontekście zawierania umów czy prowadzenia sporów sądowych.

Warto również podkreślić, że orzeczenie to wpisuje się w szerszą linię orzeczniczą Sądu Najwyższego, zgodnie z którą sądy muszą dokładnie badać, czy rzeczywiste okoliczności danej sprawy nie odbiegają od tego, co wynika z wpisów do KRS. W przypadku wątpliwości, takie jak w analizowanej sprawie, sąd nie może automatycznie uznać danych z rejestru za wiążące, lecz musi przeprowadzić wnikliwą weryfikację dowodów.

Dodatkowo, orzeczenie to może mieć szersze implikacje dla praktyki prawniczej. Prawnicy zajmujący się sprawami korporacyjnymi powinni zwracać szczególną uwagę na prawidłowość i aktualność danych zawartych w KRS, a także na procesy zarządzania spółkami. Umożliwi to nie tylko uniknięcie przyszłych sporów, ale także lepsze zabezpieczenie interesów swoich klientów.

Podsumowując, postanowienie Sądu Najwyższego potwierdza, że domniemanie prawdziwości wpisów w KRS może zostać obalone, jeśli strona przedstawi przekonujące dowody świadczące o innym stanie rzeczy. Orzeczenie ma doniosłe znaczenie dla ochrony praw korporacyjnych oraz zapewnienia transparentności działania spółek, wskazując, że sądy powinny dążyć do ustalenia faktycznego stanu prawnego, niezależnie od tego, co wynika z rejestru przedsiębiorców.

Konrad Filip, prawnik w [gliwickim biurze Rödl & Partner](#)